

Modul 1: Základy podpory biologické rozmanitosti v zahradnictví a péči o krajinné prvky

Definice pojmů vztahujících se k ochraně přírody a krajiny	11	<i>Vztaž mezi hospodařením a jednotlivými skupinami živých organismů</i>	50
ÚSES	11	<i>Rizika intenzivního hospodaření</i>	51
VKP – Významný krajinný prvek	13	<i>Příklady skupin organismů ohrožených vlivem změn krajiny</i>	51
Zvláště chráněné části přírody	15	<i>Ekologické hospodaření</i>	52
Biotop	15	<i>Hospodaření na TTP, hospodaření na orné půdě, trvalých kulturách a ostatních plochách</i>	60
Ekosystém	15	<i>Hospodaření na trvalých travních porostech</i>	60
Krajina	16	<i>Hospodaření na orné půdě</i>	61
Přírodní stanoviště	17	<i>Hospodaření v sadech a vinicích</i>	61
		<i>Hospodaření v různých typech lesa</i>	61
2. Teorie rostlinných a živočišných invazí	19	4. Teorie ochrany přírody, systém ochrany přírody v ČR a EU	63
<i>Základní pojmy: rostlinné a živočišné invaze, vliv na ekosystém</i>	19	<i>Formy ochrany krajiny dle současné legislativy</i>	63
<i>Invazní druhy:</i>	21	<i>Mezinárodní úmluvy na ochranu přírody a krajiny</i>	66
<i>Základní, související a použité biogeografické pojmy</i>	23	<i>Současný stav ochrany přírody a její budoucnost, ochrana přírody v ČR a EU</i>	67
<i>Základní související a použité ekologické pojmy</i>	24		
<i>Způsoby přirozené migrace</i>	27	5. Legislativní souvislosti hospodaření a údržby krajiny	71
<i>Příčiny umělých novodobých transferů rostlin a jejich důsledky</i>	28	<i>Právo na dobré životní prostředí</i>	71
<i>Definice pojmů: přirozená vegetace, původní druhy, Curyšsko-Montpeliérská škola (Braun-Blanquetův klasifikační systém), lesnická typologie</i>	30	<i>Zajištění či omezení hospodaření dané zákony</i>	71
<i>Definice biologické rozmanitosti, vývoj a příčiny úbytku druhů</i>	32	<i>Jednotlivé složkové zákony na ochranu životního prostředí</i>	71
<i>Důsledky změn hospodaření v krajině a mechanismy vlivu změn v krajině na charakter vegetace</i>	33	<i>Základní právní nástroje k ochraně přírody v ČR</i>	73
<i>Přehled nejdůležitějších invazních druhů rostlin</i>	34	<i>Zákony upravující hospodaření v krajině</i>	74
<i>Druhy vysoké nebezpečnosti</i>	34	<i>„Širokospektrální“ zákony o ochraně životního prostředí</i>	76
<i>Druhy nižší nebezpečnosti</i>	36	<i>Příklady aplikace vybraných zákonů v souvislosti s hospodařením v krajině</i>	77
<i>Biologické invaze a jejich vliv na sadovnický obor</i>	38	<i>Postup při zalesňování pozemků</i>	80
<i>Použití introdukovaných druhů rostlin v sadovnické tvorbě a jejich rizika</i>	38	<i>Fytokaranténní požadavky, přemísťování rostlin</i>	81
<i>Právní úprava problematiky nepůvodních a invazních organismů v České Republice</i>	39		
<i>Škody způsobené invazními organismy a jejich předcházení</i>	40	6. Základy péče o přírodní biotopy, principy ochrany ohrožených rostlinných a živočišných druhů kulturní krajiny	83
3. Základní přehled přírodě blízkých forem hospodaření v krajině	45	<i>Úvod do problematiky</i>	83
<i>Rozdělení na různé oblasti hospodaření – péče o „běžnou“ krajinu, péče o lokality zvláště chráněných částí přírody</i>	45	<i>Provázanost ochrany druhů a biotopů</i>	83
<i>Zemědělská krajina</i>	46	<i>Příklady různých typů aktivních zásahů uplatňovaných v péči přírodní biotopy</i>	84
<i>Příklad 1 – Péče o fragmenty suchých trávníků v okolí Štětěch</i>	47	<i>Péče o dřeviny na nelesních biotopech</i>	85
<i>Příklad 2 – Obnova tradičních pastvin na Salátové kopci u Zašovic</i>	48	<i>Likvidace porostů expanzivních a invazních druhů rostlin</i>	85
<i>Zvláště chráněné části přírody</i>	49	<i>Obnova příznivého vodního režimu</i>	86

Specializovaný modul 1: Přírodní zahrady, parky a veřejná zeleň v obcích – zakládání a údržba

1. Obecná biodiverzita kulturní krajiny	91	4. Ekosystémový přístup v péči o prostředí v okolí lidských sídel	145
Specifika zahrad a parků – botanika, dendrologie, zoologie	91	Příklady ekologických vazeb v prostředí a jejich využití v parcích a zahradách	145
Možnosti podpory biodiverzity v parcích a zahradách	93	Smysl a důležitost zachování krajových odrůd	145
Příklady typických a významných druhů a jejich životní cykly, střety s požadavky na údržbu zeleně	95	Původní druhy versus nepůvodní, spektrum druhů a kultivarů na našem trhu	146
		Rizika používání původních, ale kultivovaných populací pro volnou krajinu	146
2. Přírodě blízké zahrady	97	5. Používání přípravků na ochranu rostlin a biocidů	147
Zóny přírodní zahrady	98	Rozdělení pesticidů podle biologické účinnosti	147
Prvky přírodní zahrady	98	Ovlivnění biodiverzity při používání pesticidů	148
Prostředky a postupy při obhospodařování přírodní zahrady	101	Rostlinolékařství v oboru zahradní a krajinářské tvorby	149
Zahrada na balkóně a terase	105	Základní pojmy související s biologickou ochranou rostlin	149
Střešní zahrady	106		
Zahrada pro děti	106	6. Dendrologie	153
Vrbové stavby	107	Řez stromů	153
Zahrada pro ptáky (www.ptacizahrady.cz)	108	Základní pojmy	154
		Technika řezu	158
		Technologie řezu	161
		Charakteristika starého stromu	165
		Zásady řezu starých a odumírajících stromů	166
3. Základy zahradní architektury	113		
Historický vývoj zakládání zahrad a parků	113		
Prostředí	116		
Výběr rostlin	118		
Stavební prvky	120		
Současné trendy	122		
Základní koncepce plochy	133		
Základy kompozice prostoru	135		
Mykorrhiza	139		

Specializovaný modul 2 – Péče o krajinné prvky v kulturní krajině

Podrobné vymezení krajinných prvků středoevropské kulturní krajiny	173	Estetika krajiny, krajinný ráz, jeho vnímání a ochrana	187
Historický vývoj krajiny, způsobů a forem hospodaření, srovnání různých typů krajin (pasevní, zemědělská, příměstská, historická)	173	Zákonná definice krajinného rázu a jeho charakteristika	187
Srovnání se zahraničím – vliv velikosti farem, historie, kontinuity majetkových vztahů na uspořádání krajiny	175	Metodiky hodnocení vlivu záměrů na krajinný ráz	192
Legislativní definice krajinných prvků – v zemědělství, v ochraně přírody	175	Dotlační nástroje v péči o krajinu	199
Formy ochrany krajiny – z pohledu zemědělce (krajinné prvky v LPIS, VKP, ZCHÚ)	176	Národní zdroje	199
Krajinné prvky v registru půdy LPIS	176	Evropské zdroje	200
Biodiverzita kulturní krajiny	179	Základy péče o přírodní biotopy, principy ochrany ohrožených rostlinných a živočišných druhů kulturní krajiny	203
Charakteristika jednotlivých krajinných struktur v podmínkách Českomoravské vrchoviny	179	Úvod do problematiky	203
Příklady druhů reagujících na změny v hospodaření – vymírající i nově se šířící druhy	184	Provázanost ochrany druhů a biotopů	203
		Příklady různých typů aktivních zásahů uplatňovaných v péči o přírodní biotopy	204

Management lokalit obojživelníků	209	Ochranářsky významné skupiny pavouků Českomoravské vrchoviny	233
<i>Biotopy současné krajiny, které mohou být příznivé pro obojživelníky</i>	211	<i>Význam pavouků v naší přírodě</i>	233
<i>Rizikové faktory omezující výskyt obojživelníků</i>	213	<i>Ochranářsky významné skupiny pavouků na Českomoravské vrchovině</i>	234
<i>Návrh managementových opatření pro lokality obojživelníků</i>	219	Extenzivní ovocné výsadby	241
		<i>Charakteristika intenzivních výsadeb</i>	241
Péče o lokality hořečku mnohotvarého českého	227	Význam mokřadů pro biodiverzitu, využívání a ochrana mokřadů v kulturní krajině	247
<i>Živočišný cyklus</i>	227	<i>Hlavní příklady mokřadů v ČR:</i>	247
<i>Status ochrany</i>	228	<i>Proměny mokřadů v čase</i>	252
<i>Příčiny ohrožení druhu</i>	228	<i>Příklady reakce druhů na změny mokřadů</i>	253
<i>Pravidelná péče o lokality</i>	229		
<i>Asanační opatření</i>	230		
<i>Vybrané lokality hořečku</i>	230		

Přílohy

<i>Včelařsky významné rostliny – dřeviny</i>	259
<i>Staré a krajové odrůdy, jejich význam a využití v současnosti</i>	267
<i>Správa zeleně v Jihlavě</i>	279
<i>Registrovaný VPK „Ovocná alej v Uhřetovicích“</i>	283
<i>Osvědčené směsi vhodné pro trvalkové výsadby s vyšším stupněm autoregulace a extenzivní údržbou</i>	288

Testy

<i>Definice pojmů vztahujících se k ochraně přírody a krajiny:</i>	308
<i>Invaze</i>	309
<i>Formy hospodaření</i>	310
<i>Teorie ochrany přírody, systém ochrany přírody v ČR a EU</i>	311
<i>Legislativní souvislosti</i>	312
<i>Základy péče</i>	313
<i>Obecná biodiverzita</i>	314
<i>Přírodě blízké zahrady</i>	315
<i>Základy zahradní architektury</i>	316
<i>Staré a krajové odrůdy, extenzivní ovocné výsadby</i>	317